

Oktatási, kutatási és szakmai tevékenység

Révész László

Révész László Dombóváron született 1960. április 19-én. Felsőfokú tanulmányait a szegedi József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán végezte magyar-történelem szakon és régészeti speciális képzés keretein belül 1979-1984 között. 1984-1994 között a miskolci Herman Ottó Múzeumban dolgozott régészként majd megyei múzeumigazgató helyettesként. 1994-ben a Magyar Nemzeti Múzeum Középkori Főosztályának tudományos főmunkatársa, 1995-2003 között pedig főosztályvezetője volt. Alapító társ-sorozatszerkesztője volt Garam Évával) a MNM Középkori Főosztálya anyagközlő, ill. konferenciakötet sorozatának (Opuscula Hungarica). Jelenleg az intézmény félállású tudományos főmunkatársa.

1992 óta vesz részt a felsőoktatásban. 1992-1995 között másodállású adjunktusként oktatott a Miskolci Egyetem Történeti és Művelődéstörténeti Tanszékén. 1994-2008 között külső előadóként oktatta az ELTE BTK Régészeti Intézetének hallgatóit honfoglalás kori anyagismeretre, konzulensként közreműködött szakdolgozataik és PhD disszertációik megírásánál. 2008-ban habilitált, majd elnyerte a Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszéke tanszékvezetői megbízatását is, amelyet főállásban jelenleg is betölt. 2020-ban elnyerte az MTA doktora címet, s ugyanabban az évben megkapta egyetemi tanári kinevezését.

Révész László kutatási területe a magyar honfoglalás és államalapítás korának régészete. Korai munkáiban főként egyes tárgytypusok (nyíltartó tegezék, gömbsorcüngős fülbevalók, líra alakú csatok, egyedi típusú íjcsontok, készenléti íjtegezék, veretes lószerszámok) felgyűjtését és értékelését végezte el. Jelentősebb ásatásai e korszak temetőinek feltárására vagy hitelesítésére irányultak. A karosi honfoglalás kori temetők ásatása eredményeként a Kárpát-medence mindmáig leggazdagabb 10. századi temetőit ismerhettük meg. E lelőhely társadalomtörténeti elemzést is adó összefoglalását 1994-ben megvédett kandidátusi disszertációjában végezte el. Több tanulmányban is foglalkozott a temetők társadalomtörténeti tanulságaival (nagy családi temetők kérdése, hatalmi központ a 10. század első felében, a katonai kíséret kérdése), valamint valamennyi előkerült tárgytypus tipokronológiai vizsgálatával. Számos tanulmányban közzé tette Dienes István és Szabó János Győző hagyatékban maradt ásatásainak leletanyagát. Részt vett az alsó-ausztriai Gnadendorf község területén talált gazdag 10. századi ifjú sírjának feldolgozására létrehozott nemzetközi kutatócsoport munkájában. A 2006-ban megjelent tanulmánykötetben a sír leletanyagának vizsgálatát végezte el, ill. áttekintette a lelőhely tágabb környékének történetét, a nyugati magyar szállásterület, gyepű- és befolyási övezet kérdését a történeti és régészeti források alapján. Elemezte a régészeti és a természettudományos keltezés közötti eltérés lehetséges indokait.

Az MTA Régészeti Bizottsága felkérésére 1995 óta végzi Kovács Lászlóval együttműködve a *Magyarország honfoglalás kori és kora Árpád-kori sírleletei c.* monográfiásorozat szervezését és sorozatszerkesztését. Ennek eredményeként 14 kötetet adtak ki. A kiadáshoz szükséges anyagiak előteremtéséről hét elnyert OTKA kutatási, ill. publikációs pályázat segítségével gondoskodtak. A 2004-2007 közötti időszakra elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János Kutatási ösztöndíját, amelynek lejártával tevékenységét Bolyai-plakettel ismerték el. 2013-14-ben elnyerte a Szentágotthay János Tapasztalt Kutatói Ösztöndíjat.

Révész László részt vett számos nagy nemzetközi kiállítás elkészítésében. Munkatársaival együtt összeállította azt a nagyszabású, a 10. század legjelentősebb leleteit bemutató tárlatot (Őseinket felhozád... A honfoglaló magyarság) és a hozzá kapcsolódó katalógust, amelyet 1995-97-ben Magyarországon (Miskolc, Budapest, Nyíregyháza) majd 1998-2000 között Európa nagy múzeumaiban (Bologna, Milánó, Caen, Toulouse, Turku, Madrid) mutattak be. A kiállítást készítő magyar munkacsoport irányítása volt a feladata a brüsszeli *Europalia* magyar éve (1999) központi történeti és kultúrtörténeti kiállításának készítése során (*Hungaria Regia*). 2000-2002 között német, lengyel, cseh, szlovák és magyar múzeumok és kutatóintézetek együttműködésével készült el az „*Európa közepe 1000 körül*” c. nagyszabású vándorkiállítás. A Nemzeti Kulturális Örökség miniszterének felkérése révén tagja volt a kiállítás magyar nemzeti előkészítő csoportjának és vezette a tárlat elkészítésében részt vevő nemzeti múzeumi munkacsoportot. 2005-2009 között a magyar munkacsoport vezetőjeként előkészítette és megvalósította a MNM és a Katalán Történeti Múzeum együttműködésével felállított „*Királylányok messze földről*” c. kiállítást Barcelonában és Budapesten. 2014-ben rendezője volt a MNM állandó honfoglalás kori kiállításának. Ezen kiállítások katalógusaiban a 10-11. századi Kárpát-medence történeti és régészeti kutatásáról készített terjedelmes összefoglaló tanulmányokat.

Számos hazai és több nemzetközi konferencián részt vett és előadást tartott, s munkatársaival együtt négy hazai, ill. nemzetközi konferenciát is megszervezett. Nyolc könyve és 167 tudományos, ill. népszerűsítő közleménye jelent meg. Mindezek mellett közel száz tudományos népszerűsítő előadást tartott iskolákban, művelődési házakban, kulturális egyesületekben. Rendszeresen szerepel rádió-és TV-műsorokban, több nagy produkciónak (Kerekek és lépések, Monda és történelem) résztvevője volt.

Tagja a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulatnak, a Pulszky Ferenc Magyar Múzeumi Egyesületnek, elnökségi tagja volt 2006-2008 között a Magyar Régész Szövetségnek. 2009-től tagja az MTA Régészeti Bizottságának.